

TLAČOVÁ SPRÁVA

Kríza nedostatku sestier a ošetrovateľských pracovných síl sa neustále prehľbuje

Bratislava, 15. 1. 2021 Podľa údajov Medzinárodnej rady sestier bude do roku 2030 chýbať celosvetovo ďalších 4, 7 milióna sestier k 6 miliónom, ktoré chýbajú už teraz. Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek upozorňuje, že v aktuálnom období enormného nedostatku sestier v systéme zdravotnej starostlivosti hrozí, že zo zdravotníctva odíde ďalších 2 381 sestier z dôvodu dosiahnutia dôchodkového veku.

Starnutie pracovnej sily je dlhodobý neriešený problém s ktorým sa konečne musíme seriózne zaoberať. Vychádzajúc zo správy o stave ošetrovateľstva (SOWN) Svetovej zdravotníckej organizácie, kde sa podrobne uvádzajú kroky potrebné na udržanie starších sestier v zamestnaní a správy Medzinárodného centra pre migráciu sestier (ICNM), Medzinárodnej rady sestier (ICN) a CGFNS International, Inc. poskytuje desaťbodový plán podpory starších sestier v ich práci.

Potrebuje udržať staršie sestry v systéme zdravotnej starostlivosti, inak riskujeme ich predčasný odchod. Pandémia tento stav iba prehľbuje, nakoľko súvisiace riziká, akými sú nakazenie sa pri výkone povolania, či enormné preťaženie a vyčerpanie iba urýchľujú odchod z povolania. Podľa aktuálnych údajov z registra sestier a pôrodných asistentiek sme za december zrušili 138 registrácií, 91 sestier požiadalo o pozastavenie registrácie z dôvodu nevykonávania povolania. Za to isté obdobie sme zaregistrovali 29 nových sestier a dve pôrodné asistentky. Tento výrazný nepomer tu máme dlhodobo. Za celý rok 2020 sme zrušili 911 registrácií, 973 registrácií sme pozastavili. Zaregistrovali sme spolu 389 absolventov. Náš systém prichádza o stovky absolventov ročne a stráca skúsené sestry s desiatkami rokov praxe, ktoré odchádzajú pre zlé pracovné podmienky, mzdy a trpia syndrómom vyhorenia. Na Slovensku máme vo veku nad 60 rokov takmer 1500 sestier. Ide o sestry, ktoré môžu už dnes odísť z profesie, príj. využiť možnosť predčasných dôchodkov. „V predpandemickom období by práve táto skupina uvažovala, že svoj odchod do dôchodku oddiali. Dnes to ale neplatí. Vo veku nad 65 rokov registrujeme ďalších až 881 sestier, ktoré môžu odísť doslova zo dňa na deň. Výpadok 2 381 sestier by náš systém neunesol. Treba pripomenúť, že sme v situácii, kedy máme o 20 % pracovnej sily v ošetrovateľstve menej, ako by sme mali mať k dosiahnutiu priemeru EÚ“, uvádza Lukáš Kober, riaditeľ kancelárie komory.

Vyspelé krajiny sa doteraz snažili zabezpečiť výpadok pracovnej sily presunom kvalifikovaných pracovníkov zo zahraničia. Aktuálne je mobilita pracovných síl výrazne obmedzená, čo situáciu ešte viac komplikuje. Slovensko však žiadne pracovné sily zo zahraničia neprilákalo. Dôvodom sú nízke mzdy, zlé pracovné podmienky a výrazné bariéry, ktoré musí uchádzač o zamestnanie z krajín mimo EÚ prekonať. Prilákať k nás napr. sestry z krajín EÚ, či už by išlo o Poľsko, alebo Českú republiku je len utópiou. Vlády ich krajín sa snažia pracovné podmienky sestrám neustále zlepšovať. „Dlhodobým podceňovaním a zľahčovaním situácie sa Slovensko dostalo do stavu, ktorý môžeme vyriešiť len tak, že aktuálne pracovné sily v zdravotníctve zastabilizujeme a budeme robiť všetko pre to, aby sme

motivovali našich vlastných ľudí, aby neodchádzali a aby sa aj vrátili pracovať späť na Slovensko. Toto žiadna vláda v novodobej histórii nedokázala vyriešiť“, podotkla Iveta Lazorová, prezidentka komory.

Staršie sestry musíme podporiť v ich práci. Pochopením potrieb zamestnanca, poskytnutie možnosti flexibilného pracovného času, ktorý zodpovedá potrebám sestier a pôrodných asistentiek. Podporiť aj staršie generácie k profesionálnemu rozvoju a kariérnym príležitostiam. Zabezpečiť zvýšenú ochranu pri práci, eliminovať vplyv stresu a vysokého pracovného zaťaženia. Je potrebná podpora starších kolegyň pre roly v pokročilej špecializovanej praxi a mentorstva študentov. Ony sú tie, ktoré môžu svoje niekoľkoročné skúsenosti odovzdávať mladej nastupujúcej generácii a práve ony môžu motivovať mladých ľudí k tomu, aby neodišli do zahraničia - plánovanie nástupníctva, umožniť prenos vedomostí a rozvoj vodcovských schopností. V neposlednom rade sú to mzdy, ohodnotenie by malo kopírovať dĺžku praxe a získané skúsenosti v odbore a následne umožniť aj možnosť plánovania dôchodku – flexibilné poskytovanie dôchodkov, skorší odchod do dôchodku formou výsluhového dôchodku, dodal Kober.

V aktuálnej pandemickej situácie je to podpora zdravotníkov, ktorí sa nakazili koronavírusom a to uznaním 100 % PN, či priznanie choroby z povolania pre chorobu COVID-19 pre zdravotníkov, ktorí sa nakazili vírusom SARS-CoV-2 na pracoviskách, čím by mal zdravotník nárok na odškodné. Takéto odškodné by malo byť priznané aj rodinám zdravotníkov, ktorí prišli z dôvodu výkonu práce a nakazenia sa COVID-19 o život. Aj tieto možnosti môžu byť motivačné pre nádejných záujemcov o štúdium ošetrovateľstva, ktorí vedia postupne nahrádzať chýbajúcu pracovnú silu.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) je samosprávna stavovská organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, so sídlom v Bratislave, združujúca 40 000 sestier a pôrodných asistentiek. Hlavnou úlohou SK SaPA je obhajovať profesijné, hospodárske a sociálne záujmy členov komory v zdravotníckych, sociálnych, školských a iných zariadeniach.

Viac informácií:

Mgr. Iveta Lazorová, MPH, dipl. p. a.
prezidentka Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek
tel.: +421 918 518 178
e-mail: lazorova@sksapa.sk

PhDr. Lukáš Kober, PhD., MPH
člen Rady a Prezídia, riaditeľ kancelárie Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek
tel.: +421 908 677 731
e-mail: riaditel@sksapa.sk

